

Lesson 70

Balakat si Isahin

Markus 4-6; Mateo 9,10

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin kitete bi we' **miha me' nakura' āgama me' Yahudihin pamaka'atde si Isa pegge' pa'inne we' Tuhanin Samanen, hātinen we' salī iye duk Tuhanin**. Banes manamal me' a'ahin nuhut si Isa Panuhutanin, bisan iye hap tungan. Me' sinduwe me' a'a mabanesin kahagad si bissā si Isa duk sinduwehin ga'i kahagad. Amban me' makahagad si iye ma'ekkahin niya' tapene'ne sempukduwe a'a kawakilan we' ne. Kabaya'annen we' luwal siye magtuhut-tuhut duk tolo'anne siye duk da'akne siye pī magmahalayak Aka-aka Hāp sabab pagtimbulin.

Me' sempukduwe **a'a kawakilan** pinene' we' si Isahin, inin ēnden: si Simon inēnan isab si *Petros*, duk *Andariyas* pungtina'inen; si *Yakub* anak Sebedehin, duk salinen si *Yahiya* – me' ampat inin a'a mageddo'-eddo' kenna. Me' a'a kawakilan sinduwehin si *Pilip*, *Bartolome*, si *Tomas*, si *Mateo* a'a magpāku-pāku sukey, si *Yakub anak Alpahin*, si *Taddeo* duk si *Simon a'a si grupu pangangatuhin*, duk si *Judas Iskariyot*, iye mamuddihan si Isa si pesōnganin. (Payamanun isab Mateo 10:2-4) Inin me' sempukduwe tindegne magtuhut-tuhut duk si Isahin. **Niya' isab me' dende** magtuhut-tuhut duk si Isa tungan-tunganne: si *Mariyam dende amban Magdala*, bakas paluwasan seyitan pitu'in; si *Jo'anna*, anda si Kusa kapatat me' dara'akan Sultan Herodin; duk *Susanna* duk *niya' pe dende seddili*. Siye inin mangatasan disi Isahin. (Payamanun isab Lukas 8:2,3)

Bakas takitete ne we' bengngangan me' a'ahin si panolo' si Isahin, pegge' pagtolo'nen tege kapatat bu me' gurude si āgamahin ga' niya' kapatatde sa miya'an. Kapatat si Isahin duma'in hadja si me' bissānen saguwa' takite isab si me' hinanganne mabalakatanin. Pina'in hep dem Kitab: “*Bang a'ahin asal pagbaya'an Tuhanin, kata'uhan du we' bennal inin*”

duma'in hadja sabab bissānen, saguwa' sabab me' hinanganne mahāpin takite balakat Tuhanin.” (1 Korinto 4:20) Si lesson ellew inin takitete bi du we' si Isa Panuhutanin tege balakat duk kapatut si kēmon pinapanjari duk kēmon tege balakat tu'u si dunya.

Tagna', matsa ne kite bi dem Kitab Injil sinulat we' si Markus, kapitulu ampat. Pina'in dem Kitab:

(Markus 4) ³⁵ *Manjari ellew miya'an pag magalib ne, pa'in si Isa si me' tindeggen, “Sūng kite bi pī palipag si dambiya' lamew.”* ³⁶ *Inambanan we' de me' a'a mabanesin. Pasakey me' tindeg si Isahin dem bangka' andang paningkolo'annen duk bino'o ne we' de patulak si Isa. Niya' isab me' bangka' sinduwe patuhut si siye.* ³⁷ *Bessuwang nihup baliyu mabasagin duk patampo' goyakin magdem bangka', hangkan sōng perno' ne we' bohe' bangka'in.* ³⁸ *Si Isa la'i si buli' bangka' tuli. Magu'an iye. Binangun iye we' me' tindeggen. Pa'inde, “Tuwan, ga'i ke kew gagal bisan kite bi matey?”* ³⁹ *Manjari donga' si Isa duk pinadeheng we' ne baliyuhin. Duk missā iye si lamewin, pa'inne, “Sarang ne. Pateddo' kew.” Magtawus padeheng baliyuhin duk teddo' ne te'ed lamewin.* ⁴⁰ *“We'ey ka'am tinalew?” pa'in si Isa si me' tindeggen. “Ga'i pe ka'am sandel si aku?”* ⁴¹ *Tinalew te'ed siye. Hangkan magtilew-tinilew siye, pa'inde, “A'ahay inin? Bisn baliyuhin duk goyakin nuhut panganda'akannen!”*

(Markus 5) ¹ *Manjari tekka si Isa duk me' tindeggen si dambiya' lamew Jalil, la'i si lahat me' a'a Gerasa.* ² *Pag duwa'i si Isa amban dem bangka', niya' pasampang si iye dambuwa' a'a amban me' kakubulan. A'a inin pasayedan seyitan.* ³ *Paglahatannen si me' lingab pagkubulan duk ga'i te'ed iye ka'ingketan we' a'a bisan pe karena pangingket iyehin.* ⁴ *Daran iningketan tangannen duk bettisen, saguwa' ubus hadja bekkat-bekkatne karenahin. Ga' niya' a'a basag makagapus iye.* ⁵ *Ellew-sangem luwal iye magkolehak si me' kakubulan duk si kakūdan duk ngehet dine duk batu.*

⁶ *Pag kitene si Isa amban katalahan, magubas iye pī pasujud si iye.* ⁷⁻⁸ *Manjari pa'in si Isa si seyitanin, “Pa1uwas kew amban a'a iyan, seyitan.” Maggasud seyitanin papales, pa'inne, “Ga' niya' lamudnu si aku, Isa. Ka'u Anak Tuhanin, iye Tuhan Malangkewin. Iyu' pakale Tuhanin, junjungku si ka'u, da'a ku binasahun.”* ⁹ *Manjari tinilew iye we' si Isa, pa'inne, “Sine ēnnun?” Nambung iye, pa'inne, “Ēnkun si Ibuhan pegge' ekka kami inin.”* ¹⁰ *Duk pabuyu'-buyu' te'ed me' seyitanin pu si Isa, ga'i siye makapatahala' amban lahat miya'an.*

¹¹ *Manjari niya' magsungkal la'i diyata' bīd panenan bawi, ekka manamal.* ¹² *Pabuyu'-buyu' me' seyitanin pu si Isa, pa'inde, “Da'akun*

kami pī si me' bawi miya'an duk padiyalemun kami magdem barande.”
¹³ Na, dina'ak ne siye we' si Isa. Manjari paluwas me' seyitanin amban a'ahin duk padiyalem ne siye pī magdem baran me' bawihin. Magtawus panenan bawihin magubas padurul pī si pampang magdem lamew duk lambo siye kēmon. Me' bawihin niya' kulang-labi duwe ngibu ekkahanden.

¹⁴ Manjari me' a'a magipat me' bawi miya'an, magubas duk magaka-aka siye la'i si puweblo duk si me' lahat diyata'. Manjari hap pī me' a'ahin mayaman bakas ma'umantag miya'an. ¹⁵ **Pag tekkade la'i pu si Isa, takitede a'a bakas pasayedan seyitan ma'ekkahin. Ningkolo' iye la'i magsemmek ne duk hāp ne pikilannen. Manjari tinalew siye.** ¹⁶ Ubus inaka-akahan ne siye we' me' a'a bakas mangitehin sabab ma'umantag si a'a pasayedan seyitanin, duk sabab me' bawihin. ¹⁷ Ubus pabuyu'-buyu' me' a'a lahat miya'an pu si Isa, dina'ak iye tahala' amban lahatde.

¹⁸ Pag sakey si Isa magdem bangka', a'a bakas pasayedan seyitanin pabuyu'-buyu' nuhut iye. ¹⁹ Saguwa' ga' iye dina'ak we' si Isa. Pa'in si Isa si iye, “Mole' ne kew pī si lahatnu. Akahanun me' ka'usbahannun sabab hinangan hadje bakas tahinang Tuhan si ka'uhin duk sabab ase'ne si ka'uhin.” ²⁰ Manjari lumengngan ne a'ahin duk ilatag we' ne lahat inēnan Sampū' Puweblohin duk magaka-aka iye sabab hinangan hadje bakas tahinang si Isa si iyehin. **Kēmon me' a'a makakale inin, bengngangan te'ed.**

²¹ Manjari palipag ne isab si Isa magbangka' pī si dambiya' lamew Jalil. Banes ne isab te'ed a'a patipun pī si iye pag la'i iye si higad lamew. ²² Niya' a'a pī si iye inēnan si Jairus. A'a inin dambuwa' nakura' si langgal me' Yahudihin. Pag kitene si Isa, pī iye pasujud si antag bettisne. ²³ Duk pabuyu'-buyu' te'ed iye pu si Isa, pa'inne, “Tuwan, anakku dende-dendehin sōng ne matey. Dayi' ne kew duk bettadun me' tangannun si iye supaya du iye kole' duk ellow du iye.”
²⁴ Manjari nuhut ne si Isa iye. Me' a'a mabanes te'edin patuhut pu si Isa duk maglaray siye pī si iye.

²⁵ Manjari niya' isab la'i dende saki, luwal paguwa'an laha'. **Sampū' duk duwen tahun ne kemuwe kasakinen.** ²⁶ Duk magsandal te'ed iye si antanan me' doktol ma'ekkahin duk ubus ne tagastune kēmon sinnen. Saguwa' ga' du iye ngahāp. Nambahi hadja pasōng sakinen. ²⁷ Manjari takalene aka-aka sabab si Isahin. Hangkan pī iye patapit si bukutan si Isa palagumey si me' a'ahin. ²⁸ Pa'inne dem pikilanne, “Bang hadja ta'antanku badju'nen, asal kawuli'an ku.” ²⁹ **Pag antanne,** magtawus **padeheng paglaha'nen** duk takalessane si baranne we' kawuli'an ne

sakinen. ³⁰ Magtawus isab takalessa si Isa we' niya' balakat paluwas amban baranne. Manjari padeheng iye duk hinarap we' ne me' a'a si dambulihanin duk pa'inne, "Sine bakas mangantan badju'kun?"

³¹ Pa'in me' tindegne si iye, "Kiteru ne, Tuwan, me' a'a mabaner mapalaray si ka'u inin, magtilew pe kew bang sine bakas mangantan ka'uhin?" ³² Saguwa' mayam iye paliput, mayaman bang sine bakas mangantan iyehin. ³³ Manjari dendehein, pegge' kata'uhanne we' kawuli'an ne sakinen, pī iye patapit pu si Isa migpid pegge' tinalew iye. Pasujud iye si antag bettis si Isa duk magaka ne iye magsabennal.

³⁴ Pa'in si Isa si iye, "Dende, kawuli'an ne kew pegge' sandel kew si aku. Pī ne kew, da'a kew suse. Kawuli'an ne te'ed sakinun."

³⁵ Manjari, sasang si Isa pe mamissā si dendehein, niya' ne me' a'a tekka pī amban luma' si Jairus. Pa'inde pu si Jairus, "**Anaknu dendehein ga' ne.** Da'a ne sasewun guruhin." ³⁶ Saguwa' ga' inasip we' si Isa inakade miya'an. Pa'inne pu si Jairus, "Da'a kew tinalew. Sandel kew hadja." ³⁷ Ga' niya' patuhut si Isa si iye seddili, luwal si Petros duk duwe magpungtina'ihin, si Yakub duk Yahiya. ³⁸ Pag tekkade la'i si luma' si Jairus, takitene me' a'a mala'ihin hewuhala'. Magtāring siye duk magmatey papales. ³⁹ Padiyalem si Isa duk pa'inne si siye, "We'ey ka'am iyan hewuhala' duk magmatey? Duma'in hep matey nakanakin saguwa' tuli hadja." ⁴⁰ Pinagsayehan iye we' de. Saguwa' pinaluwas siye kēmon we' si Isa. Ubus bu bino'o we' ne sa'i-sama nakanakin duk tindegne tellunganin padiyalem pī si bilik pala'ihan nakanakin. ⁴¹ Inantan an we' ne tangan nakanakin duk pa'inne si iye, "Talita kumi." Bang si bissāte bi hātinen, "**Endeng, pa'inku si ka'u, donga' kew.**" ⁴² Magtawus nakanakin donga' duk lumengngan ne dem luma'. Umulnen sampū' duk duwen tahun. **Bengngangan te'ed siye.** ⁴³ Manjari sinessa'an te'ed siye we' si Isa ga'i siye dina'ak magaka-aka si me' a'a sabab inin. Duk dina'ak we' ne pinakan nakanakin.

(Mateo 9) ²⁷ Palanjat ne si Isa billa'i. Sasangne si lānin, niya' **duwe a'a pessek** paturul si iye. Ngalingan siye papales, pa'inde, "O tubu' Sultan Da'ud, ma'ase' ne kew si kami." ²⁸ Manjari pag diyalem si Isa dem luma', patapit pī si iye me' a'a pessek miya'an. Pa'in si Isa si siye, "Kahagad ke ka'am we' tapakawuli'ku ka'am?" "Awe', Tuwan," pa'inde. ²⁹ Manjari inantan we' si Isa mataden. Pa'inne, "Tahinang ne si ka'am sa kinahagadbin." ³⁰ Manjari **ngite ne siye.** Sinessa'an siye we' si Isa ga'i dina'ak magaka-aka bisan pu sine. ³¹ Saguwa' tahala' siye duk magaka-aka siye sabab si Isa si me' kalahat-lahatan la'i.

³² Pag tahala' me' a'a miya'an, niya' ne isab me' a'a tekka pī duk **niya' a'a umew** bino'o we' de. **Pu'unne umew pegge' pasayedan**

seyitan iye. ³³ Pag ubus pinaluwas we' si Isa seyitanin, *kapamissā ne a'a ma'umewin. Ulali' te'ed me' a'a mabanesin. Pa'inde,* “Ga' pe kite bi bakas ngite sa inin si kēmon lahat Isra'el.” ³⁴ Saguwa' pa'in me' Pariseohin, “Ka'urungan iye balakat we' nakura' me' seyitanin hangkan iye kapagpaluwas me' seyitan.”

(Markus 6) ¹ Tahala' si Isa duk pī iye si lahatne, si Nasaret. Nuhut iye isab me' tindeggen. ² Manjari pag ellew Sabtu', ellew li'i me' Yahudihin, nagna' ne isab iye magusihat dem langgal. Ekka mapakale si iyehin ulali'. Pa'inde, “Uy, *antag pangeddo'anne pangadji'ne inin? Duk kata'u ine ne pangurung iye inin? Sa'ingge pangahinangne me' hinangan balakat i'en?*” ³ Takilalete bi hep a'a inin. Iye inin kalpentero, anak Mariyamin. Pungtina'ine hep disi Yakub duk si Joses duk si Judas duk si Simon. Duk me' pungtina'ine dendehein tiya' du hep tu'u si lahatte bi.” Duk peddi' ateyden pu si Isa. ⁴ Hangkan pa'in si Isa si siye, “Pagaddatan nabihin antag-antag. Saguwa' bang si lahatne duk dem ka'usbahanne duk si luma'ne, ga'i iye pagaddatan.” ⁵ Duk ga' si Isa makahinang hinangan balakatan la'i, bukut hadja amban pamettadne me' tanganne si me' a'a saki bang piyanganin duk pinakole' siye we' ne. ⁶ *Ulali' te'ed iye bang we'ey me' a'a mala'ihin ga'i kahagad si iye.*

Manjari lumengngan si Isa ngalatag me' kaluma'an si lahat miya'an duk magusihat iye la'i. ⁷ Manjari ilinganan we' ne tindegne sampū' duk duwehin pī si iye duk dina'ak siye we' ne lumengngan duwangan-duwangan magmahalayak lapal Tuhanin. Inurungan isab siye we' ne balakat maluwas me' seyitan. ⁸ Duk sinessa'an siye we' ne, pa'inne : (Mateo 10) ¹⁶ “Palengngante ka'am pī si me' a'a la'atan. *Kuwe' ka'am dalil me' anak bili-bili pī dem ka'ekkahen asu bingis.* Hangkan subey lalem akkalbin duk hāp hadja dem ateybin. ¹⁷ Papateng-pateng ka'am pegge' niya' iyan me' a'a niggew ka'am. Sōngande du ka'am si me' hukum duk paglubakande ka'am dem me' langgalde...” ²⁸ *Da'a ka'am tinalew si me' makapapatey baranin bu bang niyawahin ga'i du tapapateyde. Saguwa' iye subey katalewanbin, Tuhanin, pegge' duma'in hadja baran saguwa' sampay niyawa makajari paka'atanne dem narka'....* ³⁴ We' kannalbi pitu ku mo'o kasanyangan si dunya? Ga'i ku pitu mo'o kasanyangan saguwa' pitu ku mo'o jān pagsagga'an. ³⁵ Sababku anak lellahin nguntarahan samanen duk anak dendehein nguntarahan sa'inen duk eyu'an dendehein nguntarahan mato'ane dendehein. ³⁶ A'ahin, iye bantane te'edin me' usbanen. ³⁷ Bang a'ahin kalasahanne sa'i-samanen pasōng amban aku, ga'i iye pata' manjari tindegku, duk bang a'ahin kalasahanne anaknen pasōng amban aku, ga'i iye pata' manjari tindegku.... ³⁹ Bang a'ahin ellegne umulnen, ga' niya' umulne salama-lama. Saguwa' bang a'ahin ga'i ellegne umulnen

duk maghilla' pe iye matey hawal tuyu'ne manuhut akuhin, taga umul du iye salama-lama.” Amin.

Manjari, takitete bi ellew inin we' jukup pu si Isa Panuhutanin, balakat Tuhanin, **si bissāhanne duk si hinanganne**. Ulali' me' a'a mabanes manuhut iyehin, pa'inde, *“Antag pangeddo'anne pangadji'ne inin? Duk kata'u ine ne pangurung iye inin? Sa'ingge pangahinangne me' hinangan balakat i'en?”* (Markus 6:2)

Amban ta'eddo' si Isa balakatnen duk kata'unen? Duma'in iyan “ta'eddo'ne” amban intag-intag pegge' Iye Dihananne Balakat duk Kata'u Tuhanin. Hinang si Isa Panuhutanin kēmon me' hinangan balakatan amban Tuhanin tu'u si dunya, supaya tapakitehanne si me' a'ahin bang **amban iye duk sine iye**. Niya' kapatutne si kēmon pinapanjarahin duk kēmon bayu'-bayu'an balakatin pegge' iye *“Ruh Allah”* duk *“Kalimat Allah”*, hātinan Iye **Niyawa Tuhanin** duk Iye **Lapal Tuhanin**. Hangkan tapateddo'ne baliyu mabasagin duk tapakole'ne a'a pasayedan seyitan mabasagin sabab bissāne hadja de tegtang. Kēmon balakat Tuhan mangga' niya' limitnen la'i pu si Isa. Iye jānnen hangkan pakole'ne dende mapaguwa'an laha' dem sempukduwen tahunin. Ubus ne kēmon sīn dende iyan pagbayedne si me' doktol duk tambal, saguwa' pag antanne semmek si Isahin magtawus iye kewuli'an. Arak du isab sa miya'an pag antan si Isa mata me' duwe a'a mapessekin magtawus siye ngite. Duk duma'in hadja kapatut si Isahin si me' a'a ma'ellumin. Niya' isab kapatutne si me' mamateyin! Hangkan tapakellumne balik nakanak mamateyin. Labi balakat si Isahin amban balakat me' nabi hadja, pegge' iye dihananne **Lapal Tuhanin dem baran manusiya'**.

Awe', inakahan kite bi dem Lapal Tuhanin we' **kēmon** balakat duk **kēmon** kapatut pangurung pu Isa AlMasi. Hangkan hep ga'i ne kew subey tinalew si ine-ine, bang sandel ne kew pu si Isa duk iye ne Manimbul ka'uhin duk Panuhutannun. Ga'i ne kew tinalew si kamatey atawa ka'ellum, si seyitan mala'atin atawa si me' mata'u maghinanghinangin, si kuwe'itu atawa si sinōng! **Ga'i ne kew nesessita maganting-anting** atawa maglamas atawa magpediya pegge' **inelligan du kew we' si Isa Panuhutanin**. Hangkan pina'in dem Kitab: *“AlMasi bisan iye inanakan kuwe' bantukte bi manusiya', saguwa' tipun la'i si iye kēmon addat duk pikilan Tuhanin; duk ka'am iyan, pegge' lu'u ne si ka'am AlMasi, tepe si ka'am isab sasuku maniya' pu AlMasihin. Duk amban kēmon me' magbaya'in duk tege kapatutin, mala'ikat ke siye atawa seyitan, ga' niya' palangkew amban Isa AlMasi. Iye magbaya' si siyehin kēmon!”* (Kolossa 2:9,10)

Me' bagayku, sandel ne ke ka'am si *“magbaya' si kēmon me' magbaya'in duk kēmon tege kapatutin”*? Atawa suleyannu pe ke pahāp si me' tege kapatut matu'u si dunyahin?

Hāp isab bakas pakale ka'am ellew inin. Bang amban kahandak Tuhanin si lesson mapaturulin pakale kite bi bang sa'ingge si Isa magtolo' si me' a'ahin magdalilan....

Karayaw ipat Tuhanin ka'am duk tolo'anne ka'am hāti malalemin sabab me' pina'inne sabab AlMasihin, pa'inne:

“AlMasi bisan iye inanakan kuwe' bantukte bi manusiya', saguwa' tipun la'i si iye kēmon addat duk pikilan Tuhanin!” (Kolossa 2:9,10)

Wassalam